

Banke više ne vjeruju kuni. PBZ je posljednja među velikim bankama, u ožujku, obustavila odobravanje kredita u kunama. Drugi su to učinili prije. To znači da su svi novi plasmani banaka zaštićeni valutnim klauzulama. Izuzetak su kartični krediti i krediti po minusu.

„Domaće banke”, strano tijelo u hrvatskom gospodarstvu - koliko god mi šutili o tome, napuštajući kunu kao zakonsko i definitivno sredstvo plaćanja, što je istovremeno i odricanje monetarne suverenosti Hrvatske, „restrukturaju” svoje plasmane u euro putem valutne klauzule. To, drugim riječima, znači da je kuna „monetarni maneken” ili ako hoćete „monetarna manjina” i služi tek kao medij u procesu odobravanja ili uzimanja kredita. Prema tome, odnosi su određeni eurom (čitaj: mogućnošću obrane kune od strane centralne banke) a pojavni oblik i dalje ostaje kuni. Kuna je, da budemo precizni, statista u napetoj hrvatskoj gospodarskoj drami.

Sada su sve oči uprte na centralnu banku i njezinu sposobnost da izdrži napad na kunu. Odnos centralne i poslovnih banaka pokazuje snagu poslovnih banaka u odnosu na monetarnu vlast. Taj odnos mora zabrinjavati. Taj odnos predstavlja daljnju eurizaciju hrvatskog financijskog tržišta. U tim i takvim okolnostima, kada nema povjerenja poslovnih banaka u monetarnu vlast, dovodi pod znak pitanja svekolike odnose u procesu reprodukcije. Stanju u financijskom sustavu je, prema tome, gore nego što to priznaju obnašatelji vlasti. To je, po mome mišljenju, gore od najavljenog povećanja kamatnih stopa. To je bezizgledno stanje u kojem ništa zajedničkog nema realna i simbol ekonomija.

Kao što je na ovim stranicama pisano postoji značajna razlika na relaciji kredita odobrenih u eurima i kredita odobrenih s valutnom klauzulom. U prvom slučaju imamo politiku eura koja se donosi izvan naše zemlje. U drugom slučaju o valutnoj klauzuli odlučuje naša centralna banka. U uvjetima fiksnog tečaja ta se razlika gubi sve dok je centralna banka (preuzima kriterije eura) u stanju braniti tečaj kune.

Inozemne obveze u 2009. godini, s jedne strane, i, s druge strane, devizne pričuve, pokazuju da je stanje glede tečaja kune zabrinjavajuće. Ono što nas može spaсти jest „naklonjenost vjerovnika” da nam odobre dodatne kredite ili da nastavimo sa rasprodajom obiteljskog srebra. Stanje globalne krize obe mogućnosti čine neizvjesnim.